

[Aanmelden](#) | [Afmelden](#) | [Bekijk deze nieuwsbrief in uw browser](#) | SEPTEMBER 2015 nr 10

Vrijdag 18 september: Herstel en beheer van ijzerrijke venen

Nog een aantal plaatsen vrij!

Locatie: Drentse Aa (Drenthe)

Sprekers: Camiel Aggenbach (KWR), Fons Smolders (B-ware), Willem-Jan Emsens (Universiteit van Antwerpen), Wolter Winter (Staatsbosbeheer)

Het beheer van beekdalen waarin venen voorkomen of zich kunnen ontwikkelen, biedt de nodige uitdagingen. Het succes van het beheer hangt onder andere af van de ontwateringshistorie en de kwaliteit van het toestromende grondwater. Er zijn grote verschillen merkbaar tussen beekdalen waar veel ijzer beschikbaar is en beekdalen waar de uitgangssituatie veel armer is. Voor je aan de slag gaat met (herstel) beheer is het daarom belangrijk om zicht te krijgen op de chemische eigenschappen van je gebied en te weten wat deze voor de herstel mogelijkheden. Daarnaast zijn er ook diverse beheeropties: ga je maaien, plaggen of toch iets anders? In deze veldwerkplaats leer je meer over de rol van chemie in ijzerrijke venen en over de mogelijkheden rond vernatting van beekdalvenen. Bij de Drentse Aa krijg je diverse mooie voorbeelden te zien van vernatting en van plag- en maaibeheer.

[Programma](#)

[Aanmelden voor deze veldwerkplaats](#)

Woensdag 30 september: De Hagmolenbeek: beekherstel met winst voor water, natuur én landbouw

Locatie: Beckum (Overijssel)

Sprekers: Fons Eysink (Unie van Bosgroepen), Anton Stortelder (Alterra), Rob van Dongen (Waterschap Vechtstromen), Marwin Hofstede (agrariër), Roy Schuurman (Twickel)

Op het landgoed Twickel is de afgelopen jaren gewerkt aan realiseren van een aantal water- en natuuropgaven rond de Hagmolenbeek en de Buitenbeek. Tegelijkertijd werd in dit gebied ook een pilot opgezet van de aanpak Boeren voor Natuur, waarbij landbouw en natuur hand in hand gaan. Door voor alle functies uit te gaan van het best haalbare is een prachtig hersteld beekdalsysteem ontstaan, met nieuwe mogelijkheden voor water, natuur én

landbouw. In deze veldwerkplaats presenteren we de bijzondere aanpak en laten we de verrassende resultaten van het beekherstel zien.

[Programma](#)

[Aanmelden voor deze veldwerkplaats](#)

Vrijdag 2 oktober: Herstel van vennen met de vennensleutel

Locatie: Buurserzand (Overijssel)

Sprekers: Emiel Brouwer (B-ware), Hein van Kleef (Stichting Bargerveen), Andy Wilbers (AW64), Hans Gronert (Natuurmonumenten)

De Nederlandse vennen herbergen een groot aantal plant- en diersoorten. Een goed functionerend ven met een karakteristieke levensgemeenschap vraagt om een goede balans in water- en bodemchemie. Deze factoren kunnen worden beïnvloed door veranderend landgebruik of door klimaatverandering. De balans kan dan dusdanig verstoord worden dat ingrijpen noodzakelijk is. Maar welke maatregel pas je wanneer toe? Om de mate en effecten van aantasting inzichtelijk te maken en te adviseren over geschikte beheersmaatregelen is vorig jaar een digitale vennensleutel ontworpen. Met deze sleutel kan een beheerder inzicht krijgen in de potenties voor venherstel en de benodigde maatregelen. In deze veldwerkplaats gaan we, na een korte algemene inleiding over venherstel, voor een aantal vennen in het Buurserzand zelf de nieuwe vennensleutel uitproberen.

[Programma](#)

[Aanmelden voor deze veldwerkplaats](#)

Woensdag 4 november: De Leuvenumse beek: beekherstel met zandsuppletie en dood hout

Locatie: Ermelo (Gelderland)

Sprekers: Robert Ketelaar (Natuurmonumenten), Rob van Dongen (Waterschap Vechtstromen), Mirte Kruit (Natuurmonumenten), Judith Westveer (Universiteit van Amsterdam), Nico Nelis (Natuurmonumenten)

Natuurmonumenten en waterschap Vallei & Veluwe werken samen aan het herstel van de Leuvenumse beek. Herstel op systeemniveau is wel vaker het uitgangspunt bij beken, maar het blijkt makkelijker gezegd dan gedaan. Want zo'n overkoepelende visie op een meer natuurlijke beek heeft soms grote gevolgen voor bijvoorbeeld de delen die cultuurhistorisch waardevol zijn. En de uitvoering, met zandsuppleties en het aanbrengen van houtpakketten, is ook niet eenduidig. Hoe komt je tot afwegingen en hoe bepaal je welke maatregelen geschikt zijn voor jouw beeksysteem? In deze veldwerkplaats gaan we aan de hand van het mooie voorbeeld van de Leuvenumse beek in op een aantal essentiële zaken die spelen bij beekherstel.

[Programma](#)

[Aanmelden voor deze veldwerkplaats](#)

Vrijdag 6 november: Wisenten in Nederland

Locatie: NP Zuid-Kennemerland (Noord-Holland)

Sprekers: Leon Terlouw (PWN), Yvonne Kemp (ARK) & Roeland Vermeulen (FREE Nature)

Door toegenomen stikstofbemesting uit luchtvervuiling en gebrek aan natuurlijke dynamiek groeien diverse open ecosystemen langzaam dicht met grassen, struiken en bomen. Zo verdwijnt gestaag een paradijs aan bijzondere planten- en diersoorten. Op meerdere plekken in Nederland zijn daarom wisenten geïntroduceerd als grote grazers. Op andere plekken zijn er vergevorderde plannen voor een introductie. Maar wat is het effect van wisenten op een ecosysteem? Op welke manier dragen ze bij aan behoud van biodiversiteit? En met welke praktische zaken moet je rekening houden bij introductie? Natuurlijk speelt ook draagvlak een belangrijke rol. Kunnen recreanten bijvoorbeeld nog wel het gebied in? In het Kraansvlak in NP Zuid-Kennemerland wordt onderzoek gedaan naar de wisenten en hun effect op het ecosysteem en heeft men ook veel ervaring met het proces rondom introductie. In deze veldwerkplaats brengen we een bezoek aan het Kraansvlak en belichten we de verschillende kanten van introductie van wisenten.

[Aanmelden voor deze veldwerkplaats](#)

Jaarprogramma 2015

Hieronder presenteren we de thema's die in het najaar op de agenda komen. Via deze nieuwsbrief houden wij je voortdurend op de hoogte van nieuwe details, zoals data, locaties en inhoudelijke programma's.

- Smart Rivers in de dagelijkse beheerpraktijk
- De effecten van het herintroduceren of wegvangen van konijnen in natuurgebieden

Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE)

Princenhof Park 9
3972 NG Driebergen-
Rijsenburg
Telefoon: 0343-745250
E-mail: info@vbne.nl
Twitter: [@vbne_](https://twitter.com/vbne_)
www.vbne.nl

De veldwerkplaatsen worden in opdracht van de VBNE georganiseerd door de Unie van Bosgroepen.

Veldwerkplaatsen

www.veldwerkplaatsen.nl
info@veldwerkplaatsen.nl